

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра освіти та управління навчальним закладом

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗВО

для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Гарант освітньої програми	Сущенко Тетяна Іванівна
Контактний телефон	+38(066)291-26-56 (viber)
E-mail:	t.su@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message
Консультації	<p><i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача (щовівторка з 11.00 до 13.00), а. 323, головний корпус КПУ (за попередньою домовленістю)</p> <p><i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message.viber</p>

ВСТУП

Педагогічна практика у ЗВО є обов'язковою для аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Стратегічними цілями даного освітнього компоненту є необхідність отримання повноцінних суб'єктивних вражень майбутніми докторами філософії від реальної взаємодії з різними категоріями населення (дітьми, дорослими, учнями, студентами тощо), спроби ефективного здійснення процесів навчання, виховання та розвитку іншої людини в умовах формальної та неформальної освіти.

Практична цінність отриманих здобувачами знань та компетентностей убачається в здатності кваліфіковано виконувати типові функції в будь-яких закладах формальної та неформальної освіти згідно сучасних традицій (уявлень) під час майбутньої професійної самореалізації та кар'єрного зростання.

Курс передбачає отримання здобувачами освіти концептуальних, методологічних та емпіричних установок, які на довгі роки визначатимуть креативний, дослідницький характер їх освітньої, педагогічної або управлінської діяльності. Педагогічна практика проводиться відповідно до навчального плану університету для майбутніх докторів філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в обсязі 90 годин.

Педагогічна практика у ЗВО спрямована на досягнення переважно специфічної компетентності №3 – Здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).

Базами педагогічних практик виступають будь-які заклади формальної та неформальної освіти, які нададуть доступ та право виховної, консультативної, викладацької та іншої видів робіт в повному обсязі ОНП. Домінуючими видами практичної роботи виступають лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, квазіпрофесійних, проблемних тощо).

Проведення аспірантами педагогічної та науково-педагогічної роботи дає змогу напрацювання необхідних поведінкових, мисленневих та інструментальних патернів професії.

ФОРМАТ ПРАКТИКИ

Розподіл часу педагогічної практики

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	Самостійна робота	Курс (семестр)	Термін практики
3	90	0	90	3 курс (6 семестр)	2 тижні

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики – формування у майбутніх докторів філософії визначених складових інтегральної, загальної та специфічної компетентності в межах спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення та ціннісних установок на практичну професійно-педагогічну діяльність в умовах формальної та неформальної освіти.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- формування у майбутніх докторів філософії здатності до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).
- формування у майбутніх докторів філософії здатності до організаційно-консультативної діяльності з проблем виховання в закладах шкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти.
- формування у майбутніх докторів філософії здатності до педагогічної, просвітницької, тренерської та іншої суміжної діяльності в умовах неформальної освіти дітей та дорослих.
- підбір нормативно-правових, інформаційних, звітних і статистичних матеріалів, їх систематизація та аналіз;
- вивчення законодавчих актів і нормативно-інструктивних документів з питань освіти;
- вивчення досвіду роботи педагогічних закладів, видатних педагогів, аналіз системи організації, управління та реалізації педагогічного процесу у вищій школі;
- вивчення діючого в Україні механізму професійної підготовки, його недоліків і шляхів подальшого удосконалення.
- ознайомити здобувачів вищої освіти з загальними основами педагогіки та психології освітньої діяльності та психологічними засадами навчально-виховного процесу у закладах освіти;
- сформулювати чіткі уявлення у здобувачів про наукові та практичні детермінанти організації психологічно комфортного середовища в закладах освіти;
- забезпечити формування навичок з психологічного аналізу педагогічної взаємодії педагогів та учнів (викладачів та студентів), а також навичок з запобігання виникненню педагогічних конфліктів.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програма «Педагогічної практики у ЗВО» є одним з обов'язкових інструментів досягнення здобувачами 3-го рівня вищої освіти **інтегральної компетентності в спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки**, зокрема таких її складових:

загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 3. Здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.
- ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 1. Здатність до експертної оцінки та надання консультацій з питань освітньої політики та інновацій в освіті.
- СК 3. Здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).
- СК 4. Здатність до управління освітніми процесами (постановка завдань, планування, мотивація, організація, моделювання тощо) на макро- та мікро- рівнях.
- СК 5. Здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

програмні результати навчання:

- ПРН 2. Демонструвати здатність до продукування нових ідей
- ПРН 3. Демонструвати здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.
- ПРН 4. Демонструвати здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ПРН 5. Демонструвати здатність до експертної оцінки та надання консультацій з питань освітньої політики та інновацій в освіті.
- ПРН 7. Демонструвати здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).
- ПРН 8. Демонструвати здатність до управління освітніми процесами (постановка завдань, планування, мотивація, організація, моделювання тощо) на макро- та мікро- рівнях.
- ПРН 9. Демонструвати здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

Робочий план педагогічної практики у ЗВО

№	Види робіт	Всього годин
Модуль 1. Організаційний етап педагогічної практики у ЗВО		
1.	Ознайомлення здобувачів з особливостями організації освітнього процесу Класичного приватного університету	2
2.	Планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять	2
3.	Відвідування занять досвідчених викладачів	2
4.	Знайомство з організацією навчально-виховного процесу та науково-дослідної роботи кафедри (інституту)	2
5.	Підготовка відкритої лекції	8
	Підготовка практичних занять зі студентами. Розробка додаткових методичних та тестових матеріалів.	8
6.	Підготовка виховного заходу зі студентами.	6
	<i>Разом за модулем 1</i>	30
Модуль 2. Операційно-діяльнісний етап педагогічної практики у ЗВО		
1.	Проведення відкритої лекції	4
2.	Проведення практичних занять зі студентами	4
3.	Проведення виховного заходу зі студентами.	4
4.	Участь в організації наукових студентських конференцій, у роботі наукового семінару кафедри тощо	10
5.	Індивідуальна робота зі слухачами та студентами	8
	<i>Разом за модулем 2</i>	30
Модуль 3. Завершальний етап педагогічної практики у ЗВО		
1.	Обговорення результатів проведення відкритих занять	4
2.	Самоаналіз відкритої лекції	4
3.	Самоаналіз практичних занять	4
4.	Самоаналіз виховного заходу зі студентами.	4
5.	Підготовка звіту за результатами проходження практики	6
6.	Підготовка тез доповідей за темою дисертаційного дослідження	6
7.	Захист звіту за результатами проходження практики	2
8.	<i>Разом за модулем 3</i>	30
	<i>Разом</i>	90

Зміст критеріїв оцінювання результатів педагогічної практики:

«Відмінно» (А) (90-100 балів). Ставиться практиканту, який вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг навчально-виховної роботи, що вимагається програмою; виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, правильно визначив і ефективно здійснював основне виховне завдання та залучення здобувачів до науково дослідної діяльності, способи і результати його розв'язання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів; навчально-виховна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається викладачем провідної для цього здобувача дисципліни у тому закладі, де проводилася практика, керівником практики; оцінюється не більше, ніж 25 % четвірок за всі види роботи), якщо практикант проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний на всіх ділянках роботи, завоював повагу і виключно позитивну оцінку серед здобувачів і педагогічного колективу, методистів, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію: виконав на високому рівні наукове дослідження з теми дисертаційної роботи. Успішність з кожного блоку становить не нижче 90 %.

«Добре» (ВС) (75-89 балів) або «4». Цією оцінкою характеризується виробнича практика здобувача, який повністю виконав програму практики, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, визначив основне виховне завдання і способи його розв'язання, проявляв ініціативу в роботі: у тому випадку, коли навчально-виховний процес організований на достатньому методичному рівні (допускається не більше 25 % трійок» за всі виконані види роботи при загальній задовільній оцінці викладача провідної дисципліни та групового керівника); здобувач-практикант допустив незначні методичні помилки, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів навчального чи виховного процесу, дослідної роботи. В ході практики

здобувачем не допускалася неорганізованість, шаблонність на всіх ділянках роботи. Здобувач ступеня доктор філософії (PhD) одержав задовільну оцінку своєї діяльності серед здобувачів і викладачів кафедри, керівника практики; здав у визначений час правильно і повністю оформлену документацію. Успішність з кожного блоку становить не нижче 75%.

«Задовільно» (DE) (60-74 бали). Результати виробничої практики свідчать про те, що загалом вони позитивні й здобувач на задовільному рівні забезпечив навчально-виховний процес, але не проявив при цьому глибокого знання психолого-педагогічної теорії й уміння застосовувати її, припускався помилки в плануванні окремих моментів навчально-виховної діяльності, не враховував у достатній мірі вікові та індивідуальні особливості здобувачів: допустив незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчально-виховної роботи, які вміє виправити або пояснити їх причини при зверненні на це уваги керівника педпрактики і не повторює їх у подальшій роботі. Загальна оцінка діяльності здобувача практиканта викладачем провідної дисципліни, здобувачів освіти задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації з удосконалення підготовки до педагогічної діяльності. Здобувач проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки згідно вказівок керівника практики. Успішність з кожного блоку становить не нижче 60 %

«Незадовільно» (FX) (35-59 балів). Ставиться здобувачу-практиканту, який не виконав програму навчально-виховної роботи, виявив слабе знання психолого-педагогічної теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації виховних завдань. встановлювати правильні взаємостосунки з усіма учасниками навчально-виховного процесу й організувати педагогічно доцільну діяльність; не готовий до забезпечення доцільної навчально-виховної та дослідницької діяльності у закладі вищої освіти внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни або через

недобросовісне ставлення до науково педагогічної та методичної діяльності. Успішність з кожного блоку становить не нижче 35 %.

Бал «F» (1-34 бали). Свідчить про те, що здобувач абсолютно не володіє навичками, які передбачає кожен з блоків виробничої практики, і потребує повторного проходження не тільки виробничої практики, а й фахової підготовки в цілому. Успішність з кожного блоку становить значно нижче 34 %

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для викл., аспір., студ. магістр. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
2. Вижва С.А., Марушкевич А. А., Спіцин Є.С., Кошечко Н. В., Сатановська Л. А. Організація асистентської практики аспірантів/ад'юнктів (методичні рекомендації для аспірантів/ад'юнктів II року навчання) Київ-Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2015. 148 с.
3. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
5. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті: навчальний посібник / за наук.ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв : Гліон, 2013. 252с.
6. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ : КНТ, 2017. 225с.
7. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьева О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
8. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / за ред. О. В. Малахін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьева, Г. І. Матукова. Київ : КНТ, 2017. 262 с.
9. Мороз І. В., Ярошенко О. Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. Київ, 2003.90 с.
10. Петренко О. Б., Баліка Л. М. Методичні рекомендації до проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачами вищої освіти ступеня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Рівне : РДГУ, 2021. 74 с. Україна.

11. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів URL: <http://kpi.ua/document/practice>
12. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с

Допоміжна

1. Войнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 140 с.
2. Мачинська Н. І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] В. Л. Ортинський. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 472 с.
4. Програма педагогічної практики аспірантів / Ю. Ц. Жилецький [розробник]. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 11 с.
5. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
6. Сірант Н.П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів. 2013. 116 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Про вищу освіту: Закон України. URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/>
2. Про освіту : Закон України». URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2231/>.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в URL: [европейський](http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001)
<http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001>. простір.
4. Національна доктрина розвитку освіти <http://osvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана. В
5. Національна рамка кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 у редакції віл Україні. URL: 25.06.2020 (519). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011%D0%BF#Text>

6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
7. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>
8. Роз'яснення МОН щодо деяких питань практичної реалізації положень нового Закону України URL: «Про освіту». вищу http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article7art_icN247526620.
9. Указ Президента України № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>